

2025 елның « 22 » декабреннән

№ 194

**Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы
Танай авыл жирлеге Советының 177 номерлы карарына
үзгәрешләр кертү турында 08.10.2019 "2019-2035 елларга «Танай
авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт
инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау
турында"**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»
06.10.2003 елгы 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле
үзидарә турында» 28.07.2004 елгы 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы,
Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының «Танай авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге Уставы, Алабуга муниципаль районының Танай авыл жирлеге
Советы нигезендә

Карар кылдым:

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Танай авыл жирлеге Советының
«2019-2035 елларга «Танай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә
транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында "
08.10.2019 ел, №177 карарына түбәндәге үзгәрешләрне кертәргә::
- 1.1. 2019-2035 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Танай авыл
жирлегенә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын
кушымтада бирелә торган яңа редакциядә 1 нче кушымта нигезендә расларга.
2. Алабуга муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына (Э.и. Садыкова) 2019-2035
елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Танай авыл
жирлегенә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы чараларын
агымдагы финанслау исәбенә башкару өчен бюджет ассигнованиеләрен карауны
тәкъдим итәргә.

2026 ел бюджетына сылтама <https://танайское.горodelабыга.рф/byudzhet.html>

3.Әлеге карар рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам

Рәисе Ә. И. Сөләйманов

**2019-2035 елларга муниципаль берәмлек территориясендә транспорт
инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы – Танай авыл
жирлеге.**

2025 ел.

ТОТУ

Тоту	2
Муниципаль берәмлекнең транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышына Характеристика	7
Россия Федерациясе субъектының Россия Федерациясе пространство оешмасы структурасындагы торышын анализлау, жирлекнең Россия Федерациясе субъектының пространство оешмасы структурасындагы	

торышын анализлау	7
1.1 Жирлекнең социаль-икътисадый характеристикасы, транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне дә кертәп, жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә характеристика, транспорт ихтыяжын бәяләү	9
1.1.1 Демографик күрсәткечләр	9
Транспорт ихтыяжын бәяләү.....	10
Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасының эшләнә	
Характеристика һәм эш күрсәткечләре.....	11
Жирлек юллары чөлтәренә Характеристика, юл хәрәкәте параметрлары (транспорт чаралары агымнарының тизлегә, тыгызлыгы, составы һәм хәрәкәт интенсивлыгы, юлларның хәрәкәт белән тулылану коэффициенты һәм юл хәрәкәте торышын, автомобиль транспортынан әйләнә-тирә мохиткә экологик йөкләнешне һәм икътисадый югалтуларны тасвирлый торган башка күрсәткечләр), юлларны карап тоту сыйфатын бәяләү	13
Жирлектә транспорт чаралары паркы составын һәм автомобильләшү дәрәжәсен анализлау, парковкалар (парковка урыннары) белән тәмин ителеш	14
Пассажирлар агымын анализлауны да кертәп, гомуми файдаланудагы транспорт чаралары эшенә Характеристика	15
Жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү шартларына Характеристика	16
Йөк транспорты чаралары хәрәкәтенә Характеристика, коммуналь һәм юл хезмәтләре транспорт чаралары эшен бәяләү, әлегә транспорт чаралары өчен инфраструктураның торышы.....	17
Юл хәрәкәте иминлегә дәрәжәсенә Анализ	17
Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә һәм сәламәтлегенә тискәре йогынтысы дәрәжәсен бәяләү	18
Транспорт инфраструктурасын үстерүнең һәм урнаштыруның гамәлдәге шартларына һәм перспективаларына Характеристика жирлекләр	19
Транспорт инфраструктурасының эшләве һәм үсеш өчен кирәкле норматив-хокукий базаны бәяләү	19
Транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү	20
2. Муниципаль берәмлек территориясендә транспорт ихтыяжы фаразын, халыкның хәрәкәт итү күләмен һәм характерын үзгәртүгә эшләү	20
2.2. Жирлекнең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсеш	

фаразы	20
2.2. Жирлекнең транспорт ихтыяжы фаразы, жирлек территориясендә булган транспорт төрләрә буенча халыкның хәрәкәтләнү күләме һәм характеры һәм йөкләр ташу фаразы.....	22
2.3. Транспорт төрләрә буенча транспорт инфраструктурасын үстерү фаразы	22
2.3.1. Автомобиль транспорты	22
2.3.2. Тимер юл транспорты	23
2.3.3. Су транспорты	23
2.3.4. Һава транспорты	23
2.3.5. Велосипед транспорты	23
2.4. Жирлекнең юл челтәрен үстерү фаразы.....	24
2.5. Автомобильләшү дәрәжәсе, юл хәрәкәте параметрлары фаразы	24
2.6. Юл хәрәкәте иминлегә күрсәткечләрә фаразы	25
2.7. Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысы фаразы.....	26
3. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантлары һәм аларны гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантны алга таба сайлап алып, транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләрә (индикаторлары) буенча эреләндереп бәяләү	27
4. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган чаралар (инвестиция проектлары) исемлегә, транспорт объектларының техник-иқтисадый параметрлары, чараларны (инвестиция проектларын)гамәлгә ашыру чиратлыгы.....	28
4.1. Транспорт төрләрә буенча транспорт инфраструктурасын үстерү гамәлләрә.....	28
4.1.1. Автомобиль транспорты	28
4.1.2. Тимер юл транспорты	29
4.1.3. Су транспорты	29
4.1.4. Һава транспорты	29
4.2. Гомуми файдаланудагы транспортны үстерү, транспорт-күчеп утыру	

узелларын булдыру гамәлләре	29
4.3. Бердәм парковка пространствосын үстерүне дә кертеп, жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерү гамәлләре	31
4.4. Жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү инфраструктурасын үстерү гамәлләре.....	32
4.5. Йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләренең транспорт чаралары өчен инфраструктураны үстерү гамәлләре	32
4.6. Жирлек юллары челтәрен үстерү чаралары	32
5. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны (инвестиция проектларын) финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү	34
6. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларның (инвестиция проектларының) нәтижәлелеген бәяләү	38
7. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне институциональ үзгәртеп корулар, хокукий һәм мәгълүмати тәэмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр	41

**Муниципаль программа паспорты
2019-2035 елларга муниципаль берәмлек территориясендә транспорт
инфраструктурасын комплекслы үстерү – Танай авыл жирлегә**

Исем Программалар	2019-2035 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Танай авыл жирлегә – муниципаль берәмлек территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы
Эшләү өчен нигез Программалар	- РФ Шәһәр төзелеше кодексы 2004 елның 29 декабрәндәге 190-ФЗ номерлы; -2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон

	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»; - «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 ноябрена 257-ФЗ номерлы Федераль закон; - «Транспорт куркынычсызлыгы турында» 09.02.2007 № 16-ФЗ Федераль закон; - «жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясенең Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабренә 1440 номерлы карары; - Муниципаль берәмлекнең генераль планы-Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Танай авыл жирлегенә.
Программаның Заказчысы	Татарстан Республикасы Алабуга районының «Танай авыл жирлегенә башкарма комитеты» МКУ, 423631, Танай авылы, Ермазов ур., 9 й.
Программаны Эшләүче	Татарстан Республикасы Алабуга районының «Танай авыл жирлегенә башкарма комитеты» МКУ, 423631, Танай авылы, Ермазов ур., 9 й.
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максаты - ТР АСР Танай авыл жирлегенә заманча һәм нәтиҗәле транспорт инфраструктурасын үстерү, муниципаль берәмлек халкы өчен транспорт комплексында хәрәкәт иминлеген, күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын арттыру. Күрсәтелгән максатларга ирешү өчен төп бурычларны хәл итәргә кирәк: гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын үстерү һәм камилләштерү чараларын оештыру; - юл хәрәкәте шартларын яхшырту чараларын оештыру; - юл хәрәкәте иминлеген арттыру чараларын оештыру; - жәяүлеләр инфраструктурасын үстерү.
Транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (Индикаторлары)	- норматив таләпләрне канәгатьләндерә торган тукталыш пунктлары өлеше; - мәдәният һәм мәгариф объектлары янында вакытлыча парковкалар белән тәэмин ителеш дәрәжәсенең туры килүе; гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгы, км.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	Программаны гамәлгә ашыру вакыты: 2019-2035 еллар. Программаны гамәлгә ашыру этапларга бүлекләренә күздә тотмый.
Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча планлаштырылган чараларның (инвестиция проектларының) (чаралар төркемнәренә, ярдәмчә программаларның, инвестиция	Өлгә программада тасвирланган чаралар транспорт чараларынан, жәяүлеләрдән файдаланучыларның уңайлылыгын һәм куркынычсызлыгын арттыруга һәм Танай авыл жирлегенә социаль-иқтисади хәл яхшыртуга юнәлдерелгән.

проектларының)эреләндерелгән тасвирламасы	
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	2019-2035 елларда программа чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме 91 394,92 мең сум тәшkil итәчәк, шулардан жирле бюджет акчалары – 510,0 мең сум, төбәк бюджеты-90 884,92 мең сум, шул исәптән еллар буенча: 2019 елда-5 529,1 мең сум.; 2020 елда – 18 220,0 мең сум.; 2021 елда – 28 170,0 мең сум.; 2022 елда – 23 420,0 мең сум.; 2023 елда – 30,0 мең сум. 2024 елда – 30,0 мең сум. 2025 елда – 15.695, 82 мең сум. 2026 елда – 30,0 мең сум. 2027 елда – 30,0 мең сум. 2028 елда – 30,0 мең сум. 2029-2035 елларда-210,0 мең сум. Программаны финанслау өчен акчалар күләме фаразланган характерда була һәм жирле үзидарәнең вәкилләкле органы тарафыннан ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.

Муниципаль берәмлекнең транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышына Характеристика

Россия Федерациясе субъектының Россия Федерациясе пространство оешмасы структурасындагы торышын анализлау, жирлекнең Россия Федерациясе субъектының пространство оешмасы структурасындагы торышын анализлау

Татарстан Республикасы Россия Федерациясе субъекты булып тора, Россиянең Европа өлеше үзәгендә, Көнчыгыш Европа тигезлегендә, ике елга-Идел һәм Кама елгалары кушылган урында урнашкан. Территориаль яктан Идел буе федераль округы составына керә, икътисадый яктан Идел буе икътисади районына карый. Республиканың башкаласы-Казан шәһәре.

Татарстан Республикасы Киров, Ульяновск, Самара һәм Оренбург өлкәләре, Башкортостан Республикасы, Марий Эл Республикасы, Удмурт Республикасы һәм Чуваш Республикасы белән чиктәш. Карала торган субъектның мәйданы 67 847 км тәшkil итә² территориясе озынлыгы-төньяктан

көнъякка 290 км һәм көнбатыштан көнчыгышка 460 км.

Республиканың муниципаль төзелеше кысаларында, Татарстанның административ-территориаль берәмлекләре чикләрендә 956 муниципаль берәмлек төзелде:

- 2 шәһәр округы;
- 43 муниципаль район;
- 39 шәһәр җирлегә;
- 872 авыл җирлегә.

Алабуга районы Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгышындагы административ-территориаль берәмлек һәм муниципаль берәмлек булып тора. Административ үзәк – Алабуга шәһәре Казан шәһәреннән 215 км ераклыкта урнашкан. Районның мәйданы - 1362,1 км². Төньякта һәм төньяк-көнчыгышта Алабуга районы Удмуртия Республикасы һәм Менделеевск муниципаль районы, көнчыгышта һәм көньяк - көнчыгышта Тукай муниципаль районы, Чаллы шәһәр округы, көньякта Тукай һәм Түбән Кама районнары, көнбатышта Татарстан Республикасының Мамадыш районы белән чиктәш. Алабуга районы Чаллы агломерациясә составына керә.

Алабуга районы составына бер шәһәр җирлегә (Алабуга шәһәре) һәм 15 авыл җирлегә керә.:

- Әлмәт авыл җирлегә;
- Бехтерев авыл җирлегә;
- Олы еловка авыл җирлегә;
- Олы кач авыл җирлегә;
- Олы Шүрнәк авыл җирлегә;
- Костенеевка авыл җирлегә;
- Лекарево авыл җирлегә;
- Морт авыл җирлегә;
- Мурзиха авыл җирлегә;
- Пospelовка авыл җирлегә;
- Иске Күкле авыл җирлегә;
- Иске Юраш авыл җирлегә;
- Танай авыл җирлегә;
- Татар Дөм-Дөме авыл җирлегә;

- Яковлево авыл җирлеге.

Танай авыл җирлеге «Алабуга муниципаль районы «муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 22-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелде.

Танай авыл җирлеге составына әлеге канун нигезендә Танай авылы (административ үзәк), Колосовка һәм Хлыстово авыллары керә.

Җирлек Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгышында, Алабуга муниципаль районының көньяк өлешендә урнашкан. Танай авыл җирлеге төньякта Олы Качык авыл җирлеге, төньяк-көнбатышта һәм көнбатышта Лекарево авыл җирлеге, көньяк-көнбатышта Алабуга муниципаль районының Мурзиха авыл җирлеге, көнчыгышта «Алабуга ш.» шәһәр җирлеге һәм көньякта Түбән Кама муниципаль районының Красноключино һәм Простино авыл җирлекләре белән чиктәш.

Танай авыл җирлегенең гомуми мәйданы 12828,2 га тәшкил итә, шул исәптән торак пунктларның мәйданы 1254,7 га, шулардан: Танай авылы – 473,2 га, Колосовка авылы – 572,2 га һәм камчы авылы – 209,3 га (картографик материалга ярашлы).

Урман фонды җирләре 305,9 га территорияне били, бу авыл җирлегенең барлык мәйданының якынча 2,4% составляет тәшкил итә.

1.1 Җирлекнең социаль-иқтисадый характеристикасы, транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне дә кертәп, җирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә характеристика, транспорт ихтыяжын бәяләү

1.1.1 Демографик күрсәткечләр

Иқтисадый үсеш күрсәткечләренә берсе-халык саны. Халык санының үзгәрүе Җирлектә яшәү дәрәжәсенә, яшәү, эшчәнлек алып бару өчен территориянең җәлеп итүчәнлегенә индикаторы булып тора.

2025 елның 1 гыйнварына Танай муниципаль берәмлегендә 4056 кеше яши. Муниципаль берәмлек халкының соңгы 5 елдагы динамикасы 1 нче таблицада күрсәтелгән.

1 нче Таблица-Танай авыл җирлеге муниципаль берәмлеге халкы саны динамикасы

Ел	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Халык саны, кеше.	3386	3555	3770	3773	3850	3915	4056

Танай муниципаль берәмлегендә соңгы 5 елда халык санының даими булмаган флуктуация белән уртача 3790 кеше дәрәжәсендә тотрыклылануы күзәтелә: + 0,6% ка кадәр – 1,4% ка кадәр.

Транспорт ихтыяжын бәяләү

Транспорт ихтыяжы-аерым территориядә бара торган социаль-иқтисадый процесслар нәтижәсендә барлыкка килгән транспорт хәрәкәтләренең тотрыклы күләме. Транспорт ихтыяжы вакыт берәмлегендә кешеләр саны, йөк Күләме яки массасы төшенчәләрендә чагыла.

Транспорт ихтыяжы статистика (халык турында, эшкә сәләтле халык турында, эш урыннары турында, студентлар саны турында һ.б.), шулай ук сәфәрләр максатлары буенча корреспонденцияләргә бүлү турындагы статистика мәғлүматлары кебек кайбер өлешләр белән билгеләнә. Гадәттә, транспорт ихтыяжы дүрт төрле чыганаҡ һәм транспорт корреспонденцияләргә ясау максаты белән формалаша: «Өй», «эш», "Башкалар», " уку»¹. «Башкалар» төрөнә чыганақлары яки максатлары хезмәт күрсәтү өлкәсендә эш урыннары булган мәдәни-көнкүреш һәм рекреацион корреспонденцияләр, яғни корреспонденцияләр керә. Сорау катламнарының мөмкин булган минималь җыелмасы ике сорау катламын үз эченә ала. Бу өйдән эшкә һәм эштән өйгә күчүгә ихтыяж.

Танай авыл җирлегә хезмәт яшәндәге гражданныр күпләп яшәгән торак пункт булганлыктан, хатларның күпчелегә «өй – эш» һәм «эш – өй»сорау катламнарына туры килә. Корреспонденцияләргә уртача күрсәткечә Танай авыл җирлегендә яшәүчә бер кешегә көненә 2-3 берәмлек тәшкит итә.

Хәзергә вакытта гамәлдә булган СНиП 2.07.01-89* " шәһәр төзелешә. Шәһәр һәм авыл җирлекләргән планлаштыру һәм төзү» шәһәр һәм авыл җирлекләргәндә яшәу урыннарынан эш урыннарына күчәп йөрүгә киткән вакыт чыгымнарын нормалаштыра. Аның таләпләргә нигезендә, хезмәт ияләргәнә 90% ы өчә эш урынына бару вакыты 30 минуттан артмаска тиеш. Карала

¹Якимов м.р. Транспортное планирование: создание транспортных модель городов: монография / м. р. Якимов. – М.: Логос, 2013 – 188 б.

торган торак пунктның планировка структурасы эшчеләрне билгеләнгән вакыт эчендә хезмәт кую урыннарына илтеп житкерергә мөмкинлек бирә.

Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасының эшләвенә Характеристика һәм эш күрсәткечләре

Танай муниципаль берәмлегенең транспорт системасын үстерү муниципаль берәмлек халкының тормыш сыйфатын яхшыртуның кирәкле шарты булып тора.

Автомобиль юллары чөлтөрәнең булуы һәм торышы икътисадый пространствоың территорияль бөтенлеген һәм бердәмлеген билгели. Юллар һәм жирле әһәмияттәге инфраструктураның торышы жәмгыятьнең социаль-икътисадый ихтыяжларына туры килмәү проблемасын бәяләп бетермәү икътисадый кыенлыкларның һәм тискәре социаль процессларның бер сәбәбе булып тора.

Муниципаль берәмлекнең транспорт инфраструктурасының төп структур элементлары булып урамнар һәм юллар чөлтөре, шулай ук аңа бәйлә жәмәгать транспорты чөлтөре тора.

Танай муниципаль берәмлегенең башка регионнар белән тышкы транспорт-икътисадый элементләре автомобиль (индивидуаль һәм ижтимагый) транспорт төрләре белән гәмәлгә ашырыла.

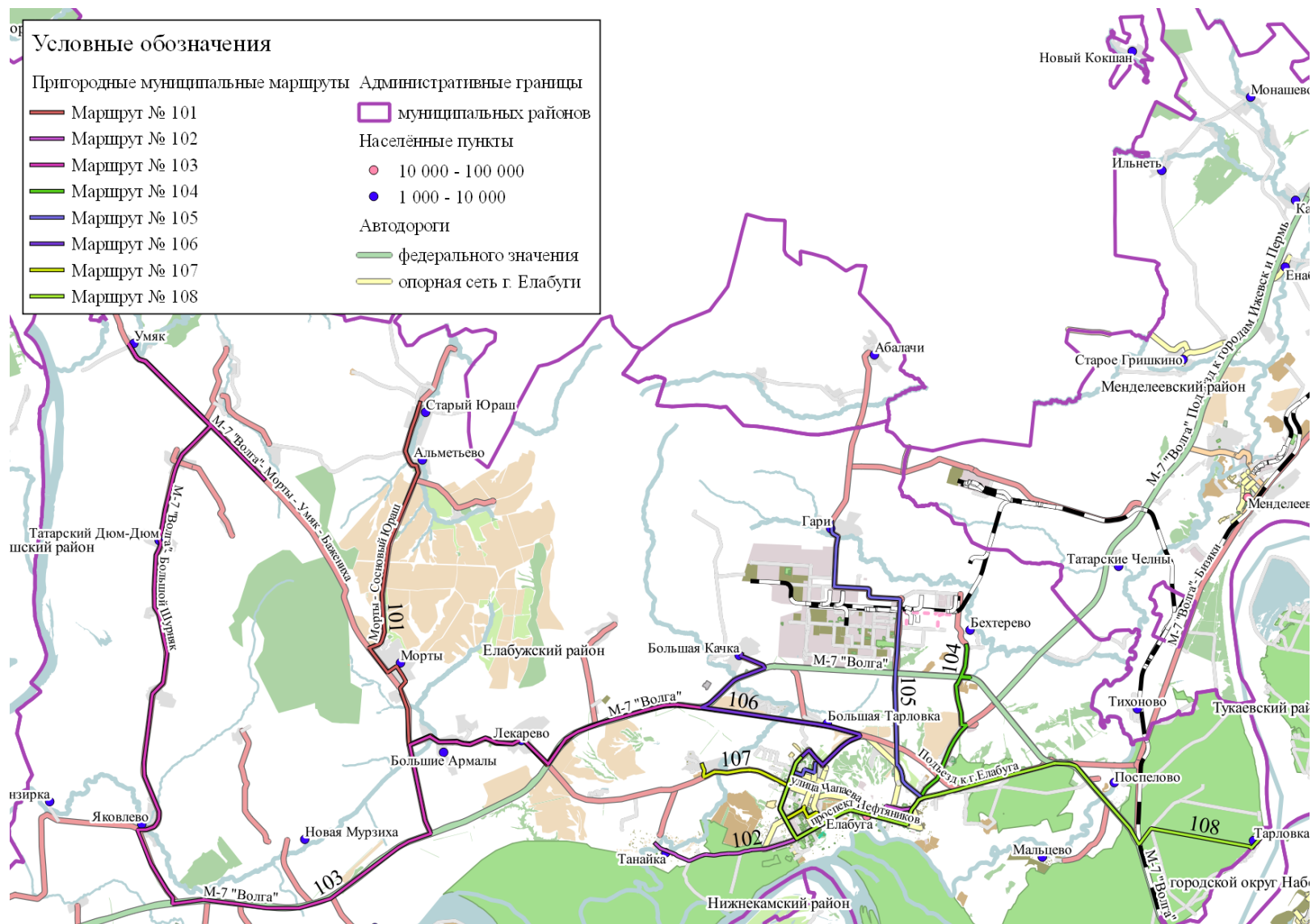
Автомобиль транспорты төп транспорт төре булып тора, аның белән тышкы һәм шәһәр эчендәге пассажирлар йөртүнең шактый өлеше, шулай ук йөк ташуның күп өлеше башкарыла.

Танай муниципаль берәмлегендә гомуми файдаланудагы автомобиль транспортында пассажирлар йөртү 102 нче Алабуга-Танайка т.п., 106 нчы Алабуга-Качка т. п., 107 нче Алабуга-Колосовка т. п. шәһәр яны муниципаль маршруты буенча гәмәлгә ашырыла.

Республиканың Танай муниципаль берәмлеге территориясе буенча даими рәвештә пассажирлар йөртүнең һәм багаж ташуның шәһәр яны муниципаль маршрутлары схемасы 1 нче рәсемдә күрсәтелгән.

Тукталыш пунктларына норматив-жәяүлеләр йөри алырлык территорияләр өлеше 95 % тәшкит итә.

Тимер юл, су һәм һава транспорты төрләре файдаланылмый.

1 нче рәсем-шәһәр яны муниципаль маршрутлары хәрәкәте схемасы

Жирлек юллары челтәренә Характеристика, юл хәрәкәте параметрлары (транспорт чаралары агымнарының тизлеге, тыгызлыгы, составы һәм хәрәкәт интенсивлыгы, юлларның хәрәкәт белән тулылану коэффициенты һәм юл хәрәкәте торышын, автомобиль транспортынан әйләнә-тирә мохиткә экологик йөкләнешне һәм икътисадый югалтуларны тасвирлый торган башка күрсәткечләр), юлларны карап тоту сыйфатын бәяләү

Автомобиль юллары Танай муниципаль берәмлегә транспорт инфраструктурасының мөһим состав өлеше булып тора. Алар жирлек территориясен Алабуга районы һәм Татарстан Республикасы торак пунктлары белән, жирлекнең административ үзәге – Танай авылы булган торак пунктларын бәйләп, жирлекнең тормыш эшчәнлеген тәмин итәләр, күп очракта жирлекнең үсеш мөмкинлекләрен билгелиләр, алар буенча автомобильләрдә йөк һәм пассажирлар ташу гамәлгә ашырыла. Муниципаль берәмлекнең тотрыклы икътисадый үсешкә ирешү, жирле житештерүчеләрнең конкурентлык сәләтен арттыру һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшырту бурычларын хәл итү күбесенчә автомобиль юллары челтәренә үсеш дәрәжәсенә бәйле.

Танай муниципаль берәмлегенә Алабуга шәһәре һәм Татарстан Республикасының башка торак пунктлары белән тышкы элементларга жирлек чикләрендә озынлыгы 10,4 км булган федераль әһәмияттәге М-7 «Волга» Мәскәү – Владимир – Түбән Новгород – Казан – Уфа автомобиль юлы буенча гамәлгә ашырыла.

Танай авыл жирлегә территориясә буйлап төбәк әһәмиятендәге 3 автомобиль юлы уза: Алабуга-Лекарево-зур Армалы озынлыгы 6,6 км, Алабуга-Танайка озынлыгы 6,22 км, Танайка-Колосовка озынлыгы 2,5 км һәм жирле әһәмияттәге 1 юл – каты көнкүреш калдыклары полигонына керү юлы озынлыгы 0,52 км.

Танай муниципаль берәмлегенә урам-юл челтәренә гомуми озынлыгы 26,24 км төшкән. Урам-юл челтәренә озынлыгы буенча мәғлүматлар 2 нче таблицада китерелгән.

2 нче Таблица-Танай муниципаль берәмлегә чикләрендә уза торган гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгы

но т/п	Автомобиль юлы исеме	Озынлыгы, км
1	Гомуми файдаланудагы юлларның гомуми озынлыгы, шулардан:	65,22
2	федераль әһәмияттәге юллар	10,4
3	региональ һәм муниципаль әһәмияттәге юллар	15,32

4	жирле әһәмияттәге юллар	39,5
---	-------------------------	------

Иң күп йөкләнеш федераль әһәмияттәге М-7 «Волга» юлында күзәтелә һәм юл үткәрү сәләтенең 40% составляет тәшкил итә.

Муниципаль берәмлекнең урам-юл челтәрендәге житешсезлекләргә җәяүлеләр хәрәкәтен тәртипкә китерү өчен кирәкле тротуарларның торышы канәгатьләнерлек түгеллеген һәм булмавын кертәргә мөмкин, шуның нәтижәсендә торак пункт урамнарында җәяүлеләр катнашында юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгу ихтималы зур.

Жирлектә транспорт чаралары паркы составын һәм автомобильләшү дәрәжәсен анализлау, парковкалар (парковка урыннары) белән тәмин ителеш

Танай муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт чараларының актив паркына Сан һәм сыйфат ягыннан анализ ясау өчен Россия Федерациясе Федераль салым хезмәте (РФ ФНС) хисапларыннан алынган мәгълүматлар файдаланылды. 2025 ел йомгаклары буенча жирлек транспорт чаралары паркының сан ягыннан характеристикалары 3 нче таблицада китерелгән.

3 нче Таблица-Танай авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең транспорт чаралары паркының сан ягыннан характеристикалары

Исем	Барлыгы, бер.	Оешмалар милкендә, бер.	Гражданныр милкендә, бер.
Транспорт чаралары, барлыгы, шул исәптән:	1154	65	1089
жиңел автомобильләр	982	13	969
мотоцикллар, мотороллерлар	12	0	10
автобуслар	9	2	7
йөк автомобильләре	121	18	103

Таблицадан күренгәнчә, авыл жирлеге территориясендә теркәлгән транспорт чараларының күпчелек өлешен жиңел автомобильләр тәшкил итә.

Транспорт чараларын кую һәм туктату урыннарын урнаштыру параметрлары буенча алынган мәгълүматны анализлау машина кую урыннарына ихтыяжның канәгатьләнү дәрәжәсен һәм юл челтәренә алар тудыра торган йөкләнешне бәяләргә мөмкинлек бирәчәк.

Танай муниципаль берәмлеге территориясендә автотранспорт җәлеп итү объектлары кишәрлекләре чикләрендә һәм жирлектә яшәүчеләрнең йорт яны кишәрлекләрендә саклана.

Танай муниципаль берәмлеге буенча автомобильләшү дәрәжәсе 2025 елга 1000 кешегә 863 автомобиль туры килә.

Транспорт станцияләрен вакытлыча саклау өчен машина урыннарына ихтыяжны исәпләп чыгаруга караганда, «Танай балалар бакчасы» һәм «Танай урта гомуми белем бирү мәктәбе» мәгариф учреждениеләрендә 4 һәм 5 машина урыны, Танай, Хлыстов мәдәният йортларында ФОК бинасы арендага алынган, Колосово авыл клубында 89, 19 һәм 19 машина урыны булган, спорт объектында бассейнлы ФОК камчы авылында 11 машина урыны бар.

Пассажи́рлар агымын анализлауны да кертәп, гомуми файдаланудагы транспорт чаралары эшенә Характеристика

Тукталыш пунктлары маршрут пассажирлар ташу системасы инфраструктурасының иң мөһим компонентларыннан берсе булып тора. Аларны пассажирлар ягыннан да, пассажирлар ташучы машина йөртүчеләр өчен дә, юл хәрәкәтендә башка катнашучылар өчен дә имин һәм уңайлы эксплуатацияләү өчен жәмәгать транспорты тукталышларын төзегәндә «гомуми файдаланудагы автомобиль юллары "ГОСТ Р 52766-2007 таләпләрен үтәргә кирәк. Төзекләндерү элементлары. Гомуми таләпләр" һәм юл хезмәтләренең тукталыш пунктларын халыкның төрле (шул исәптән аз хәрәкәтләнүче) төркемнәре өчен уңайлы шартларны исәпкә алып төзекләндерү эшләрен регламентлаучы башка норматив документлар.

4 нче таблицада тикшерелә торган муниципаль берәмлекнең тукталыш пунктларын төзекләндерү буенча күрсәткечләр китерелгән.

4 нче Таблица-Танай муниципаль берәмлеге территориясендә жәмәгать транспорты тукталышларын төзекләндерү

по т/ п	Исем	Юнәлеш	Автобус павильоны	Утырту мәйданчыгы	Тукталыш мәйданчыгы	Тукталыш билгесе	Яктырту	Жәяүлеләр кичүе
1	Н. п. Танайка	Туры	+	+	+	+	+	+
2	Н. п. Хлыстово	Туры	+	+	+	+	+	+
3	Н. п. Хлыстово	Кире	+	+	-	+	+	+
4	Н.п. Колосовка	Туры	-	+	+	-	-	-

Жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү шартларына Характеристика

Жәяүлеләр хәрәкәте корреспонденцияләрнең иң өстенлекле төре булып тора, чөнки ул транспорт инфраструктурасына иң аз таләпләр куя, әйләнә-тирә мохитне пычратуга һәм шау-шуга бәйлә тискәре нәтижәләр тудырмый, шулай ук халыкның сәламәтлек дәрәжәсен күтәрүгә ярдәм итә. Әмма гражданның уңайлы һәм имин хәрәкәт итү өчен, юл хәрәкәтен оештыруның тиешле техник чараларын кулланып, урам-юл челтәрен жәяүлеләр өчен кирәкле элементлар белән тәмин итәргә кирәк.

Танай муниципаль берәмлеге урамнары һәм юллары тротуарлар һәм жәяүлеләр юллары белән тәмин ителмәгән. Урамнарны төзекләндерү-жирлекнең юл челтәренә заманча жәяүлеләр инфраструктурасы белән кайбер бурычларны хәл итәргә мөмкинлек бирергә:

- жәяүлеләр хәрәкәтенең куркынычсызлык һәм уңайлылык дәрәжәсен арттырырга;
- жирлек торак пунктларына жәяү барып житү мөмкинлеген тәмин итәргә;
- жирлек халыкның жәяүле хезмәт миграциясе, ягъни хезмәт кую урыннарына кадәр күчү сыйфатын яхшыртуга;
- жирлек перифериясенең Үзәк районы белән жәяүлеләр элементлар тәмин итәргә;
- мәдәни-көнүреш хезмәте күрсәтү объектларына жәяү барып житү мөмкинлеген тәмин итәргә;
- жирлекнең торак пунктлары эчендә жәяүлеләр элементлар арттырырга;
- туризмны рекреацияләү һәм үстерү максатларында мәдәни мирас статусына ия тарихи-ландшафт комплексларын жәяүле маршрутлар белән тәмин итәргә.

Велосипедта йөрү жәяү йөрүдәге кебек үк өстенлекләргә ия, өстәвенә корреспонденцияләрне ерак араларга алып барырга мөмкинлек бирә. Муниципаль берәмлек территориясенең велосипедта йөрү өчен махсус юллар каралмаган. Велосипедчылар хәрәкәте юл хәрәкәте кагыйдәләре таләпләренә туры китереп гомуми файдаланудагы юлларда башкарыла.

Йөк транспорты чаралары хәрәкәтенә Характеристика, коммуналь һәм юл хезмәтләре транспорт чаралары эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктураның торышы

Йөк транспорты йөкләрне житештерү урыныннан куллану урынына күчерү өчен төп транспорт төре булып тора. Торак пунктларда йөк транспортының төп хәрәкәт маршрутлары поселок юллары буенча уза, шулай ук үзәк урамнар буйлап, шул рәвешле һаваның пычрану дәрәжәсен киметү өчен шартлар тудырыла, юл юлына йөкләнешнең кимүе-авыл жирлегенең һәм аварияләр дәрәжәсе транспорт челтәре.

Муниципаль берәмлектә йөк транспортының төп хәрәкәт маршрутлары федераль әһәмияттәге М-7 «Волга»автомобиль юлы буйлап уза.

Юл хәрәкәте иминлеге дәрәжәсенә Анализ

Юл-транспорт һәлакәте турындагы белешмәләрне һәрьяклап анализлау юл хәрәкәте иминлеген оештыру һәм тәэмин итү эшенең иң мөһим өлешләреннән берсе булып тора.

Бүгенге көндә автомобиль юлларында аварияләр проблемасы транспорт чаралары паркының артуы, юл-транспорт инфраструктурасының юл хәрәкәтендә катнашучылар ихтыяжларына туры килмәве һәм машина йөртүчеләрнең дә, жәяүлеләрнең дә дисциплинасы бик түбән булу сәбәпле аеруча кискенләшә бара.

Хәзерге вакытта торак пунктларның юлларында һәм урамнарында, шулай ук региональ әһәмияттәге юлларда юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү, юл-транспорт һәлакәтләрнең кискенләшүе һәм алардан килгән зыяннарның авырлыгын киметү транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерүнең актуаль бурычларыннан берсе булып тора.

Аварияләр статистикасын анализлау өчен башлангыч мәгълүматлар сыйфатында РФ Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү буенча Баш идарәсенең (ЮХИДИ) рәсми аварияләр статистикасы мәгълүматлары, РФ Эчке эшләр министрлыгы тарафыннан бирелгән ачык мәгълүматлар файдаланылды.

Алабуга районы буенча өч еллык чорда аварияләрнең гомуми статистикасы 5 нче таблицада китерелгән.

5 нче Таблица-Алабуга районында 2015-2017 еллардагы юл-транспорт һәлакәте статистикасы.

Гомуми мәгълүматлар	2015 ел	2016 ел	2017 ел
Юл-транспорт һәлакәтләрнең исәпкә алу саны берәмлекләре	110	99	140

Һәлак булды, кеше	14	9	12
Яраланган, кеше	175	148	188
Социаль. 100 мең кешегә һәлак булучылар куркынычы	16	10	14
Нәтижәләрнең авырлығы, %	8	6	6

2017 елда социаль куркыныч 100 мең кешегә 14 һәлак булучыны тәшкит иткән. Нәтижәләрнең авырлығы, юл-транспорт һәлакәтәндә һәлак булучыларның гомуми саныннан (һәлак булучылар һәм яралылар) өлеше буларак исәпләнә, 2017 елда 6% тәшкит иткән. Шулай итеп, 2017 елда Алабуга районы юлларында аварияләр шактый түбән дәрәжәдә булган дигән нәтижә ясарга була.

Танай муниципаль берәмлегә территориясендә юл-транспорт һәлакәте концентрациясе урыны ачылмаган.

Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә һәм сәламәтлегенә тискәре йогынтысы дәрәжәсен бәяләү

Автомобиль транспорты һәм автотранспорт комплексы инфраструктурасы әйләнә-тирә мохитне пычратуның төп чыганаclarына керә.

Һава бассейнының автотранспорт чыгарылмалары белән пычрануының төп сәбәбе-автотранспортның саны арту, аның тузганлыгы һәм сыйфатсыз ягулык.

Эчке янулы двигатель газларында зарарлы матдәләр һәм кушылмалар, шул исәптән канцерогеннар да бар. Юл өслеген бозга каршы торучы нефть продуктлары, шиннарның тузган продуктлары, тормоз накладкалары, хлоридлар юл бие полосаларын һәм су объектларын пычраталар.

Эчке янулы двигательләр чыгаруының төп компоненты (тавыштан тыш) – углерод өчемәсе (угар газы) – кеше, хайваннар өчен куркыныч, концентрациясенә карап төрле дәрәжәдә агулануга китерә. Автомобильләр һәм һавадагы пычраткыч матдәләр катнашмалары үзара тәәсир итешкәндә, агрессиврак яңа матдәләр барлыкка килергә мөмкин. Автомобиль юлларына якин территорияләрдә су, туфрак һәм үсемлекләр күп кенә канцероген матдәләргә йөртә. Монда яшелчә, жиләк-жимеш үстерергә һәм терлекләргә үләннәр ашатырга ярамый.

Автотранспортның әйләнә – тирә мохитне пычратуға тискәре йогынтысын киметү эшендәгә юнәлешләрнең берсе булып альтернатив ягулык-кысылган һәм сыекландырылган газны куллануы тагын да киңәйтү, юлларны төзекләндерү, двигательләрнең эшен контрольдә тоту тора.

Гигиена нормативларына туры килми торган һава пробаларының гомуми саныннан 50% тан артыгын автомагистральләрдә алынган пробалар тәшкит итә.

Район автомагистральләрендә стационар күзәтү постлары юк.

Транспорт инфраструктурасын үстерүнең һәм урнаштыруның гамәлдәге шартларына һәм перспективаларына Характеристика жирлекләр

Транспорт инфраструктурасы МОҢАЙ авыл жирлектә гомуми файдаланудагы автомобиль юллары, автомобиль һәм жәяүлеләр күперләре, транспорт чишелешләре, автостанция, юл һәм юл бие сервисы объектлары бар.

МО – Танай авыл жирлеге аша уза торган гомуми файдаланудагы юлларның гомуми озынлыгы 44240 м тәшкил итә. Федераль әһәмияттәге М-7 «Волга» юлының башка юллар белән кисешүләре төрле дәрәжәдә башкарылган, торак пунктларга килү юлларында күчеш-тизлек полосалары оештырылган, бу исә юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итә һәм конфликтлы хәлләр килеп чыгуны минимумга төшерә.

Муниципаль берәмлек территориясе чикләрендә гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында аварияләр дәрәжәсе чагыштырмача түбән, социаль куркыныч 100 мең кешегә 9,4 кеше һәлак була.

Киләчәктә Танай авыл жирлеге территориясе аша уза торган гомуми файдаланудагы Казан-Алабуга тимер юлын төзү (Алабуга шәһәре янында тимер юл станциясе төзеп) планлаштырыла. Тимер юл буенча пассажирлар йөртүдән тыш, куркыныч йөкләрне: химик реагентлар, газ, бензин һәм башка нефть продуктларын Алабуга районына да, Татарстан Республикасының башка районнарына да ташырга мөмкин.

Транспорт инфраструктурасының эшләве һәм үсеше өчен кирәкле норматив-хокукий базаны бәяләү

Муниципаль берәмлекнең транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенә һәм аны үстерү:

- Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы;
- «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 08.11. № 257-ФЗ Федераль законы белән;
- «Юл хәрәкәте иминлегенә турында» 10.12.1995 ел, № 196-ФЗ Федераль законы;
- РФ Хөкүмәтенең "юл хәрәкәте кагыйдәләре турында" 23.10.1993 ел, № 1090 карары белән;
- Алабуга районы муниципаль берәмлеген территорияль планлаштыру схемасы 21.12.2010 № 20-14/17538;

- Татарстан Республикасы Алабуга районы Танай муниципаль берәмлегенең Танай авыл җирлеге Советының 20.10.2016 № 53 карары белән расланган генераль планы (26.12.2017 № 111 үзгәрешләр белән).

Татарстан Республикасы Алабуга районының Танай муниципаль берәмлеге транспорт инфраструктурасының эшләве һәм үсеше өчен кирәкле норматив-хокукий база булдырылды.

Транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү

Татарстан Республикасы Алабуга районының Танай авыл җирлеге Советы тарафыннан «2026 елга һәм 2027-2028 елларга планлаштырылган чорга Танай авыл җирлеге бюджеты турында» карар расланды.

Карар кысаларында шәһәр округлары һәм җирлекләр чикләрендә төзекләндерү кысаларында автомобиль юлларын һәм инженерлык корылмаларын төзү һәм карап тоту карала.

Финанслау чыганаclarы муниципаль берәмлек акчаларыннан гыйбарәт. Гамәлгә ашыру өчен еллар буенча финанслау каралган:

- 2020 елга-641,70 сум.
- 2021 елда-526,28 мең сум.
- 2022 елда-856,35 мең сум.
- 2023-2035 елларда – 170135,71 мең сум.

2. Муниципаль берәмлек территориясендә транспорт ихтыяҗы фаразын, халыкның хәрәкәт итү күләмен һәм характерын үзгәртүне эшләү

2.2. Җирлекнең социаль-иқтисады һәм шәһәр төзелеше үсеше фаразы

Республиканың муниципаль районнарына һәм республика әһәмиятендәге шәһәрләргә карата демографик сәясәтне, шул исәптән халык санын фаразлауны Татарстан Республикасы Иқтисад министрлыгы билгели. Алабуга районының шәһәр һәм авыл җирлекләре киселешендә халык саны фаразы, Татарстан Республикасы Иқтисад министрлыгы тарафыннан бирелгән район халкының гомуми саны фаразын исәпкә алып, Алабуга муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы кысаларында үтәлде.

Бу очракта Танай авыл җирлегенең генераль планы Алабуга муниципаль

районының территорияль планлаштыру схемасы кысаларында эшлэнгән бөтен жирлек һәм аның составындагы торак пунктларның гомуми халык саны фаразын исәпкә ала һәм территорияль планлаштыру документларын үтәгәндә аңа йөз тотта.

Өлеге демографик фаразга караганда, Танай авыл жирлегендә беренче чиратта (2025 ел) 4068 кеше яши, исәплэнгән срокка (2035 ел) – 10140 кеше.

Торак пунктларга бүлеп, Танай авыл жирлегендә халык саны фаразы 6 нчы таблицада китерелгән.

6 нчы Таблица-Танай авыл жирлегендә халык саны фаразы

Татарстан Республикасы Алабуга районының Танай районы төзелү

Исем	2020 ел	2025 ел	2030 ел	2035 ел
Танай авыл жирлеге, шул исәптән:	2 120	2 220	2 257	2 252
Танай авылы	2475	2525	2575	2625
Колосовка авылы	400	2060	4120	5780
Хлыстово авылы	700	1045	1390	1735

Яңа торак төзелеше өчен майданчыклар Танай, Хлыстово һәм Колосовка авылларында каралган.

Танай авылында яңа торак төзелеше өчен майданчыклар 42,4 га майданда, камчы авылында – 45,5 га, Колосовка авылында – 188,3 га майданда каралган.

Генераль планда исәп-хисаплар өчен бер шәхси йортның уртача майданы 95 кв. м, бер кишәрлекнең майданы 0,15 га тәшкит иткән.

Жирлектә индивидуаль торак төзелеше өчен Генераль планы гамәлгә ашыруның беренче чиратына 211,3 га территория каралган:

- Танайка торак пункттын планлаштыру проекты нигезендә, Генераль планда Танайка авылында 30,8 га территория каралган, анда торак төзелеше якынча 19507 кв. м гомуми торак майданы (205 кишәрлек)тәшкит итәчәк.;

- Хлыстово авылында 30,9 га территория каралган, анда торак төзелеше якынча 19570 кв.м тәшкит итәчәк (206 кишәрлек).

- «күпбалалы гаиләләрне торак белән тәмин итү программасы» нигезендә, Колосовка авылында күпбалалы гаиләләр өчен 149,6 га территория бүлеп бирелә, аларда торак төзелеше якынча 94747 кв.м гомуми торак майданын (997 кишәрлек) тәшкит итәчәк.

2021-2035 елларга генераль планы гамәлгә ашыру чорына жирлектә индивидуаль торак төзелеше өчен 65 гектар территория каралган, шул исәптән:

- Танай авылында-11,7 га, әлеге территорияләрде торак төзелеше яқынча 7410 кв. м тәшкил итәчәк (78 кишәрлек).;

- Хлыстово авылында-14,6 га, әлеге территорияләрде торак төзелеше яқынча 9247 кв. м тәшкил итәчәк (97 кишәрлек).;

- Колосовка авылында – 38,7 га, әлеге территорияләрде торак төзелеше яқынча 24510 кв. м тәшкил итәчәк (258 кишәрлек).

2035 елга авыл җирлегенең торак фондының гомуми күләме, торак территорияләрне үстерү буенча тәкъдим ителә торган барлык чараларны гамәлгә ашыру шарты белән, 246,8 мең кв.метрға кадәр артырға тиеш, фаразлана торган чорда торак фонды үсеше 175 мең кв. м гомуми торак мәйданы яисә елына 7 мең кв. м торак тәшкил итәргә тиеш.

2.2. Җирлекнең транспорт ихтыяҗы фаразы, җирлек территориясендә булган транспорт төрләре буенча халыкның хәрәкәтләнү күләме һәм характеры һәм йөкләр ташу фаразы

Авыл җирлегендәге чагыштырмача тотрыклы демографик һәм социаль-иқтисадый вәзгыять хисап чорында муниципаль берәмлек территориясендә транспорт ихтыяҗының, халыкның хәрәкәт итү күләменең һәм характерының сизелерлек үзгәрүенә реаль алшартлар булмау турында нәтиҗә ясарга мөмкинлек бирә.

Җирлек территориясендә төп транспорт төре-Автомобиль транспорты, Автомобиль транспортында йөк ташу күләме тотрыклы характерда. Танай муниципаль берәмлеге территориясе буйлап гомуми файдаланудагы федераль әһәмияттәге М-7 «Волга» автомобиль юлы уза, ул җирлекнең транспорт планлаштыру күчәре булып тора, шулай ук гомуми файдаланудагы өч региональ әһәмияттәге автомобиль юлы: Алабуга-Лекарево-зур Армалы, Алабуга-Танайка, Танайка-Колосовка.

2.3. Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү фаразы

2.3.1. Автомобиль транспорты

Танай авыл җирлеге территориясендә федераль әһәмияттәге М-7 «Волга» һәм «Ижевск һәм Пермь шәһәрләренә керү юлы» автомобиль юллары кисешкән районда юл сервисы комплексларын, шулай ук М-7 «Волга» федераль автомобиль юлында ял итү мәйданчыкларын урнаштыру тәкъдим ителә.

Аның буенча юл сервисы комплексы төзү өчен 2,935 га мәйдан каралган (кунакханә,

кафе, азык-төлек кибете, автозапчастьлар кибете, жиңел һәм йөк автомобильләре өчен тукталыш урыны, ял итү зонасы, СТО, автомойка, шиномонтаж).

Транспорт чараларын вакытлыча саклау өчен машина урыннарына ихтыяжны исәпләп чыгару буенча, «Танай балалар бакчасы» һәм «Танай урта гомуми белем бирү мәктәбе» мәгариф учреждениеләрендә 4 һәм 5 машина урыннары, Танай мәдәният йорты, Хлыстово мәдәният йорты мәдәният объектларында 3д арендаһа ачыкланган. ФОК, Колосово СК 89, 19 һәм 19 машина урыны, спорт объектынның Хлыстово бассейны белән ФОК 11 машина урыны бар.

Жирлекнең юл челтәрен үстерү фаразы әлегә ПКРТИНЫҢ 2.4 бүлегендә каралды.

2.3.2. Тимер юл транспорты

Киләчәктә Танай авыл жирлегә территорияһа аша уза торган гомуми файдаланудагы Казан-Алабуга тимер юлын төзү (Алабуга шәһәре янында тимер юл станцияһа төзеп) планлаштырыла. Тимер юл буенча пассажирлар йөртүдән тыш, куркыныч йөкләрне: химик реагентлар, газ, бензин һәм башка нефть продуктларын Алабуга районына да, Татарстан Республикаһының башка районнарына да ташырга мөмкин.

2.3.3. Су транспорты

Танай муниципаль берәмлегә территорияһендә су транспортын үстерү буенча дәүләт һәм жирле дәрәжәдәге чараларны стратегик һәм территориаль планлаштыру документларында каралмаган.

2.3.4. Һава транспорты

Танай муниципаль берәмлегә территорияһендә су транспортын үстерү буенча дәүләт һәм жирле дәрәжәдәге чараларны стратегик һәм территориаль планлаштыру документларында каралмаган.

2.3.5. Велосипед транспорты

Танай авыл жирлегә территорияһендә велосипедта йөрү өчен махсус юллар каралмаган. Велосипедчылар хәрәкәтә юл хәрәкәтә кагыйдәләре таләпләренә туры китереп гомуми файдаланудагы юлларда башкарыла.

2.4. Жирлекнең юл челтәрен үстерү фаразы

Танай авыл жирлегенең генераль планында юл челтәрен үстерү буенча түбәндәге чаралар каралган:

- 2021-2035 елларда Танай авылында 25,7 км озынлыктагы автомобиль юлларын реконструкцияләү.;
- Танай авылында 5,7 км озынлыкта автомобиль юллары төзү, шуларның 4 км 2011-2020 еллар, 1,7 – 2021-2035 еллар чорында.;
- 2011-2020 елларда Хлыстово авылында 7,8 км озынлыктагы автомобиль юлларын реконструкцияләү.;
- Танай авылында 7,5 км озынлыкта автомобиль юллары төзү, шулардан 4,5 км 2011-2020 елларда, 3,0 – 2021-2035 елларда.;
- 2011-2020 елларда Колосовка авылында 5,1 км озынлыктагы автомобиль юлларын реконструкцияләү.;
- Колосовка авылында 4,0 км озынлыкта автомобиль юллары төзү, шулардан 2,4 км 2011-2020 елларда, 1,6 – 2021-2035 елларда.;
- Колосовка авылында күпер аша чыгу урыны төзү.

2.5. Автомобильләшү дәрәжәсе, юл хәрәкәте параметрлары фаразы

Татарстан Республикасы торак пунктлары өчен автомобильләшү дәрәжәсе фаразы «Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлауның Республика нормативларында» бар. Фараз мәгълүматлары нигезендә шуны фаразларга мөмкин: моның янәшәсендә М-7 «Волга» автоюлы буйлап генераль план белән 2025 елга кадәр озак сроклы чорны Танай муниципаль берәмлегә халкының индивидуаль жиңел автомобильләр белән тәэмин ителеше тәшкил итәчәк:

- 2019 елда-969 жиңел автомобиль;
- 2025 елда-880 жиңел автомобиль.

Юлда аварияләрне киметү чараларын билгеләгәндә, шулай ук юл чатында юл хәрәкәтен җайга салуны камилләштергәндә юл хәрәкәте параметрларын билгеләү аерылгысыз өлеш булып тора. Юл хәрәкәтенең төп параметрларына түбәндәгеләр керә: хәрәкәт интенсивлыгы, Яшел сигналга килү интенсивлыгы, транспорт агымы составын китерүнең динамик коэффициенты, туену агымы, автомобиль чиратларының билгеләнгән кимү интервалы, хәрәкәт полосасының йөкләнеш коэффициенты, циклда яшел сигнал өлеше, чиратның арту коэффициенты, автомобильләрдә һәм метрларда чиратның уртача

озынлыгы.автомобиль тукталышларының чагыштырма саны, тукталышсыз үтеп йөрү коэффициенты.

Гамәлдәге вәзгыятьне һәм социаль-иқтисадый үсешнең гамәлдәге трендларын анализлау шундый нәтижә ясарга мөмкинлек бирә: жирлектә исәпләнгән вакытка юл хәрәкәте параметрларында сизелерлек үзгәрешләр фаразланмый, юл челтәренәң тыгызлыгы сизелерлек үзгәрмәячәк.

2.6. Юл хәрәкәте иминлеге күрсәткечләре фаразы

Транспортның әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтысын киметү өлкәсендә транспорт инфраструктурасының бурычлары булып:

- транспортның барлык төрләрендәге йогынтылар, ташлаулар һәм ташлаулар күләмен, калдыклар санын киметү исәбенә транспортның кеше сәламәтлегенә зарарлы йогынтысын киметү;

- транспорт чараларының экологик чиста ягулык төрләренә күчү мотивациясе.

Транспортның әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтысын киметү һәм килеп чыга торган зыянны киметү өчен:

- транспорт чараларының экологик хәвефсез төрләрен куллану исәбенә транспортның һава һәм су мохитенә һәм кеше сәламәтлегенә зарарлы йогынтысын киметергә;

- ягулык-энергетика ресурсларының альтернатив чыганаclarында (нефтьтән түгел) эшләүче транспорт чараларынан файдалануны стимуллаштырырга.

Автотранспорт чараларының санын арттыру һәм автомобиль юлларында хәрәкәт интенсивлыгын арттыру шартларында әйләнә-тирә мохиткә транспорт-юл комплексының тискәре йогынтысын киметү өчен түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру күздә тотыла:

- бозлавыкка каршы материалларның тискәре йогынтысын киметергә мөмкинлек бирә торган гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын карап тотуның яңа ысулларын эшләү һәм гамәлгә кертү;

- автомобиль юлларын әйләнә-тирә мохитне зарарлы йогынтылардан саклау чаралары белән төзекләндерү, тавыш йогынтысын киметү һәм янәшәдәге территорияләргә пычрату өчен автомагистральләр буйлап ясалма һәм үсемлек киртәләргә куллануны да кертәп.

Шулай итеп, аварияләргәң төп күрсәткечләргәң тагын да кимүен фаразларга мөмкин.

2.7.Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысы фаразы

Транспортның әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтысын киметү өлкәсендә транспорт инфраструктурасының бурычлары булып:

- транспортның барлык төрләрәндәге йогынтылар, ташлаулар һәм ташлаулар күләмен, калдыклар санын киметү исәбенә транспортның кеше сәламәтлегенә зарарлы йогынтысын киметү;

- транспорт чараларының экологик чиста ягулык төрләрәнә күчү мотивациясе.

Транспортның әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтысын киметү һәм килеп чыга торган зыянны киметү өчен:

- транспорт чараларының экологик хәвефсез төрләрән куллану исәбенә транспортның һава һәм су мохитенә һәм кеше сәламәтлегенә зарарлы йогынтысын киметергә;

- ягулык-энергетика ресурсларының альтернатив чыганаclarында (нефтьтән түгел) эшләүче транспорт чараларынан файдалануны стимуллаштырырга.

Автотранспорт чараларының санын арттыру һәм автомобиль юлларында хәрәкәт интенсивлығын арттыру шартларында әйләнә-тирә мохиткә транспорт-юл комплексының тискәре йогынтысын киметү өчен түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру күздә тотыла:

- бозлавыкка каршы материалларның тискәре йогынтысын киметергә мөмкинлек бирә торган гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын карап тотуның яңа ысулларын эшләү һәм гамәлгә кертү;

- автомобиль юлларын әйләнә-тирә мохитне зарарлы йогынтылардан саклау чаралары белән төзекләндерү, тавыш йогынтысын киметү һәм янәшәдәге территорияләрне пычрату өчен автомагистральләр буйлап ясалма һәм үсемлек киртәләре куллануны да кертәп.

Тулаем алганда, транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысын иң элек экологик чистарак транспорт чараларын һәм транспорт инфраструктурасын төзекләндерү материалларын куллануга күчү исәбенә киметү фаразлана.

3. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципаль вариантлары һәм аларны гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантны алга таба сайлап алып, транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) буенча эреләндереп бәяләү

Татарстан Республикасы һәм Алабуга муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегияләрендә мөмкин булган өч сценарий карала.

Нигез сценарийда икътисадның тотрыклы, планлы үсеше, район өчен уңай үсеш темплары күздә тотыла. Тулаем территориаль продуктның (ВТП) 2015 елдан 2030 елга кадәр үсешенә тупланган темпы уңайлы дөньякүләм икътисадый хәл фонында 1,7 тапкырга арту белән фаразлана. Житештерү-сәнәгать тибындагы «Алабуга» махсус икътисадый зонасын үстерү исәбенә предприятиеләр хезмәткәрләре саны 2015 елдан 2030 елга кадәр 15% ка артачак. Халык саны шулай ук Тотрыклы үсәчәк. Житештерүчәнлек 2015 елга карата 2030 елда 1,85 тапкырга артачак. Инновацион житештерү өлеше 2030 елда 5,7% тан 15% ка кадәр артачак. Тулаем эчке продуктта кече һәм урта бизнес өлеше 2030 елга 0,9% ка артачак, ә кече һәм урта бизнес предприятиеләрендә эшлөүчеләр саны барлык предприятиеләрдә эшлөүчеләрнең гомуми күләмендә 2030 елга 5% ка артачак дип фаразлана. Халыкны торак белән тәмин итү уртача темплар белән үсә, һәм 2030 елга күрсәткеч 1 кешегә 30,1 кв.м торак тәшкил итәчәк.

Туристлар агымы арта, еллык динамика 5-6% ка арта, районның бизнес өчен инвестицияләр җәлеп итүчәнлегенә арта. Районның икътисадый үз-үзен тәмин итү дәрәжәсе 0,55 тән 0,81% ка кадәр үсеш белән фаразлана. Тулаем алганда, үсешнең база сценарие барлык куелган бурычларны һәм инвестиция проектларын гамәлгә ашыруны күздә тотта.

Оптимистик сценарий дөньякүләм икътисадый хәлнең яхшыру тенденцияләренә нигезләнә, Алабуга шәһәре икътисадының динамикалы үсеше белән характерлана.

Тулай территориаль продукт югарырак темплар белән үсә, 2030 елда тупланган үсеш темпы 2015 елга карата 1,9% тәшкил итәчәк. Сәнәгать, авыл хужалыгы актив үсә, торак төзелеше интенсив алып барыла. Халыкның тормыш сыйфаты яхшыра.

Системалы рәвештә спорт белән шөгыльләнүче халыкның дәрәжәсе елдан-ел 3-4% ка арта һәм 2030 елга 56% ка житә. Халыкның керемнәре 2030 елга 2,3 тапкырга артачак. Бюджет керемнәренә арта, муниципаль берәмлекнең инфраструктурасы яңартыла, бу туризм үсешенә ярдәм итә. Туристлар агымы 2030 елга 3,4 тапкырга арта. «Алабуга» махсус икътисадый зонасы үсешен дәвам итә, предприятиеләр саны һәм хезмәткәрләр

саны арта, кече һәм урта производстволар үсә. Тулаем эчке продуктта кече һәм урта бизнес өлеше 2030 елда 35 % ка җитә, әмма икътисадның төп хәрәкәт итүче көче булып эшкәртү сәнәгатенең эре предприятиеләре кала.

*Инерция*ле сценарий дөнья икътисадының тышкы факторларының сизелерлек йогынтысын күздә тотып, муниципаль берәмлекнең икътисады үсеше темплары югары түгел. Тулай территория продукт үсә, ләкин шактый түбән темплар белән. Предприятиеләр кыенлыктар кичерүен давам итә. Чит ил чималы белән бәйлә кайбер производстволарның ябылуы ихтимал. Эчке тулаем продуктта кече һәм урта бизнес өлеше кими. Эшсезлек дәрәжәсе югары дәрәжәдә, һәм 2020 елдан гына кимү фаразлана. Районның үз-үзен тәмин итү дәрәжәсе түбән. Муниципаль программаларны тулы күләмдә гамәлгә ашыру өчен бюджетның үз акчалары җитми. Әмма туризм үсеше давам итә, туристлар агымы 2030 елга шәһәрнең инде барлыкка килгән тотрыклы бренды ярдәмендә 1,8 тапкырга артачак. Инвестиция кертемнәре күләме кими. Татарстан Республикасының гомуми күләмдә инвестицияләр өлеше якинча 5 % дәрәжәсендә саклана, «Алабуга»СПТ МИЗ үсеше нәтижәсендә 2030 елга 5,7% ка кадәр арту күзәтелә.

4. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган чаралар (инвестиция проектлары) исемлеге, транспорт объектларының техник-икътисады параметрлары, чараларны (инвестиция проектларын)гамәлгә ашыру чиратлыгы

4.1.Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү гамәлләре

4.1.1. Автомобиль транспорты

Танай муниципаль берәмлеге территориясендә юл буе сервисы объектларын урнаштыру һәм парковка мәйданнарын үстерү буенча дәүләт һәм җирле дәрәжәдәге стратегик һәм территорияль планлаштыру документларында каралмаган.

Транспорт чараларын вакытлыча саклау өчен машина урыннарына ихтыяҗны исәпләп чыгару буенча, «Танай балалар бакчасы» һәм «Танай урта гомуми белем бирү мәктәбе» мәгариф учреждениеләрендә 4 һәм 5 машина урыннары, Танай мәдәният йорты, Хлыстово мәдәният йорты мәдәният объектларында 3д аренда ачыкланган. ФОК, Колосово СК 89, 19 һәм 19 машина урыны, спорт объектының Хлыстово бассейны белән ФОК 11 машина урыны бар.

Җирлек юллары чөптөрөн үстерү чаралары әлеге ПКРТИНЫҢ 4.6 бүлегендә

каралды.

4.1.2. Тимер юл транспорты

Киләчәктә Танай авыл җирлеге территориясе аша уза торган гомуми файдаланудагы Казан-Алабуга тимер юлын төзү (Алабуга шәһәре янында тимер юл станциясе төзеп) планлаштырыла. Тимер юл буенча пассажирлар йөртүдән тыш, куркыныч йөкләрне: химик реагентлар, газ, бензин һәм башка нефть продуктларын Алабуга районына да, Татарстан Республикасының башка районнарына да ташырга мөмкин.

4.1.3. Су транспорты

Су транспорты буенча транспорт инфраструктурасын үстерү чаралары җирле бюджет акчаларының җитәрлек булмавы һәм әлеге юнәлешләрне үстерү перспективаларының булмавы сәбәпле планлаштырылмый.

4.1.4. Һава транспорты

Һава транспорты буенча транспорт инфраструктурасын үстерү чаралары җирле бюджет акчаларының җитәрлек булмавы һәм әлеге юнәлешләрне үстерү перспективаларының булмавы сәбәпле планлаштырылмый.

4.2. Гомуми файдаланудагы транспортны үстерү, транспорт-күчеп утыру үзелларын булдыру гамәлләре

Халыкка гомуми файдаланудагы автомобиль пассажир транспортында хезмәт күрсәтүнең гамәлдәге системасы хәзерге вакытта тулаем алганда Танай муниципаль берәмлеге халкының транспорт хезмәтләренә булган ихтыяҗын канәгатьләндерә.

Автомобильлэшү дәрәжәсе арту шартларында җәмәгать транспортының әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын киметү өчен хәрәкәт итүче составның ягулыкның альтернатив төрләренә күчүе кирәк. Хәзерге вакытта «автомобиль, тимер юл, диңгез, елга, авиация транспорты һәм махсус билгеләнештәге техника буенча аерым ярдәмче программаларга бүлеп, газ-мотор техникасын гамәлгә кертү» дәүләт программасы эшләнде, аның кысаларында Югары экологик күрсәткечләргә ия транспорт техникасын өстенлекле файдалануга икътисадый стимул бирү планлаштырыла.

Табигатьтән тикшерүләр күрсәткәнчә, тикшерелә торган муниципаль берәмлек

территориясендә жәмәгать транспорты тукталышларын төзекләндерү буенча комплекслы чаралар үткәргә кирәк. 8 нче таблицада Танай муниципаль берәмлеге территориясендәге тукталыш пунктларын норматив хәлгә китерү чаралары исемлеге китерелгән.

8 нче Таблица-гомуми файдаланудагы автомобиль пассажир маршрут транспортының тукталыш пунктларын төзекләндерү гамәлләре

№	Чара	Сан	Тукталыш пунктының исеме
1	Тукталыш пунктларын автобус павильоннары белән төзекләндерү	1	Н. п. Колосовка
2	Тукталыш пунктларын утырту майданчыгы белән төзекләндерү	1	Н. п. Колосовка

8 нче таблицаның дәвамы

№	Чара	Сан	Тукталыш пунктының исеме
3	Тукталыш пунктларын тукталыш майданчыгы белән төзекләндерү	2	Н. п. Хлыстово (оборотное), н. п. Колосовка
4	Тукталыш пунктларын "автобус тукталыш урыны" һәм (яисә) троллейбус 5.16 тамгалары белән төзекләндерү	2	Н. п. Танайка, н. п. Колосовка
5	Тукталыш пунктларын ясалма яктырту белән җиһазлау	4	Н. п. Танайка, н. п. Хлыстово (туры), н. п. Хлыстово (кире), н. п. Колосовка
6	Тукталыш пунктларын жәяүлеләр кичүләре белән төзекләндерү	1	Н. п. Колосовка

Тукталыш пунктларын төзекләндерү чаралары «гомуми файдаланудагы автомобиль юллары " ГОСТ Р 52766-2007 нигезендә үткәрелергә тиеш. Төзекләндерү элементлары. Гомуми таләпләр".

Жәмәгать транспорты тукталышларын төзекләндерү һәм хәрәкәт итүче составны алыштыру чараларын үткәргәндә инвалидларның юл хужалыгы объектларына керүен тәэмин итү чараларын проектлау буенча Методик тәкъдимнәрне (ОДМ 218.2.007–2011), шулай ук РФ Транспорт министрлыгының «пассажирлар өчен юл йөрү шартларын тәэмин итү тәртибен раслау турында» 2015 елның 1 декабрендәге 347 номерлы боерыгы

таләпләрен исәпкә алырга кирәк.автовокзалларның, автостанцияләрнең һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең транспорт чаралары инвалидларын, шулай ук аларга кирәкле ярдәм күрсәтүне".

4.3.Бердәм парковка пространствосын үстерүне дә кертеп, жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерү гамәлләре

Хәзерге вакытта Танай муниципаль берәмлеге территориясендә жиңел автомобиль транспорты өчен транспорт инфраструктурасы объектларының күп өлеше, юл сервисы объектларын да кертеп, федераль әһәмияткә ия М-7 «Волга»юлында урнаша.

Танай авыл жиңлеге территориясендә федераль әһәмияттәге М-7 «Волга» һәм «Ижевск һәм Пермь шәһәрләренә керү юлы» автомобиль юллары кисешкән районда юл сервисы комплексларын, шулай ук М-7 «Волга»федераль автомобиль юлында ял итү мәйданчыкларын урнаштыру тәкъдим ителә.

Моннан тыш, «Волга» М-7 автоюлы буендагы Генераль планда юл сервисы комплексы төзү өчен 2,935 га мәйдан каралган (кунакханә, кафе, азык-төлек кибете, автозапчастьләр кибете, жиңел һәм йөк автомобильләре өчен тукталыш урыны, ял итү зонасы, СТО, автомойка, шиномонтаж).

Проектлауның сайланган варианты кысаларында жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерүнең төп юнәлеше булып бердәм парковка пространствосын булдыру һәм нәтижәле эшләве тора. Шул ук вакытта парковка пространствосы дефициты бетерелергә тиеш.

Транспорт чараларын вакытлыча саклау өчен машина урыннарына ихтыяжны исәпләп чыгару буенча, «Танай балалар бакчасы» һәм «Танай урта гомуми белем бирү мәктәбе» мәгариф учреждениеләрендә 4 һәм 5 машина урыннары, Танай мәдәният йорты, Хлыстово мәдәният йорты мәдәният объектларында 3д аренда ачылган. ФОК, Колосово СК 89, 19 һәм 19 машина урыны, спорт объектының Хлыстово бассейны белән ФОК 11 машина урыны бар.

Транспорт чараларын вакытлыча саклау өчен проектлана торган парковклар Исемлеге 9 нчы таблицада бирелгән.

9 нчы Таблица-ТСНы вакытлыча саклау өчен проектлана торган парковклар

по т/п	Урнашу урыны	Машина урыннары саны
1	Алабуга районы, Танай ав., Шолохов ур., 9 й.	4

2	Алабуга районы, Танай ав., Жңүнең 40 еллыгы ур., 16 й.	5
---	--	---

9 нчы таблицаның дәвамы

по т/п	Урнашу урыны	Машина урыннары саны
3	Алабуга районы, Танай ав., Ермазов ур., 9 й.	89
4	Алабуга районы, Хлыстово ав., Энергетиклар ур., 1 й.	19
5	Колосовка ав., Үзәк ур., 20	19
6	Хлыстово авылы, Энергетиклар ур., 1а	11
Барлығы		147

Парковка пространствосы кытлыгын бетерү чараларын гамәлгә ашыру жәрле бюджет акчалары исәбеннән башкарылачак.

4.4. Жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү инфраструктурасын үстерү гамәлләре

Танай авыл жәрлеге муниципаль берәмлеге территориясендә жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү инфраструктурасын үстерү чаралары: Танай авылының үзәк урамында 1100 м озынлыкта төзелеш планлаштырыла.

4.5. Йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләренең транспорт чаралары өчен инфраструктураны үстерү гамәлләре

Йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләренең транспорт чаралары өчен инфраструктураны үстерү чаралары планлаштырылмый.

4.6. Жәрлек юллары челтәрен үстерү чаралары

Танай авыл жәрлеге муниципаль берәмлегенең Генераль планында жәрлекнең терәк урам-юл челтәрен үстерү максатларында юллар төзү, ремонтлау һәм карап тоту чаралары планлаштырыла:

- 2021-2035 елларда Танай авылында 25,7 км озынлыктагы автомобиль юлларын реконструкцияләү.;

- Танай авылында 5,7 км озынлыкта автомобиль юллары төзү, шуларның 4 км 2011-2020 еллар, 1,7 – 2021-2035 еллар чорында.;

- 2011-2020 елларда Хлыстово авылында 7,8 км озынлыктагы автомобиль юлларын реконструкцияләү.;

- Танай авылында 7,5 км озынлыкта автомобиль юллары төзү, шулардан 4,5 км 2011-2020 елларда, 3,0 – 2021-2035 елларда.;

- 2011-2020 елларда Колосовка авылында 5,1 км озынлыктагы автомобиль юлларын реконструкцияләү.;

- Колосовка авылында 4,0 км озынлыкта автомобиль юллары төзү, шулардан 2,4 км 2011-2020 елларда, 1,6 – 2021-2035 елларда.;

- Колосовка авылында күпер аша чыгу урыны төзү.

Юл хәрәкәте иминлеген арттыру максатларында бу юнәлештә юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәлелеген арттыру буенча комплекслы чара гамәлгә ашырылырга тиеш. :

- юлларның аерым участокларында яисә төрле зоналарда транспорт чаралары хәрәкәтенә тизлек режимына;

- транспорт чараларының аерым территорияләргә керүен чикләү;

- хәрәкәткә комачаулыкларны һәм гамәлдәге юл шартлары тудыра торган куркынычлык факторларын (конфликтлы ситуацияләрне) бетерүгә;

- балаларның мәгариф оешмаларына куркынычсыз хәрәкәт итү маршрутларын тәэмин итү;

- юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуларны автомат режимда эшләүче фото-һәм видеотеркәү чараларын урнаштыру.

Шулай ук юл хәрәкәте мониторингы системасын оештыру, транспорт агымнары детекторларын урнаштыру, ОДД буенча документлар жыюны һәм саклауны оештыру, мәгълүматлар базасын булдыру һәм алып бару принциплары, мәгълүматка керү шартлары, аны актуальләштерү ешлыгы мәсьәләләре хәл ителергә тиеш.

Өлеге чараларны детальләштерү «юл хәрәкәтен оештыру проектларын һәм схемаларын әзерләү кагыйдәләрен раслау турында» РФ транспорт Министрлыгының 2015 елның 17 мартындагы 43 номерлы боерыгы белән регламентланган юл хәрәкәтен оештыру проектларын һәм схемаларын эшләү юлы белән гамәлгә ашырыла.

5. Транспорт инфраструктурасын үстөрүнөң гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны (инвестиция проектларын) финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү

Конкрет объекттагы чаралар исемлеге проект-смета документациясен эшләгәннән соң детальләштерелә. Чараларның бәясе, инде уздырылган шундый ук чараларның бәясенә нигезләнеп, якынча билгеләнгән.

Программа чаралары Танай муниципаль берәмлеге бюджеты акчалары исәбеннән һәм өстәмә финанслау чыганаclarын жәлеп итеп гамәлгә ашырыла. ПКРТИГА керә торган чараларны финанслауның еллык күләмнәре Чираттагы финанс елына Танай авыл жирлеге бюджетын эшләгәндә билгеләнә.

Программаны гамәлгә ашыру өчен исәпләнгән срокка кирәкле финанс средстволарының гомуми күләме 1836676,64 мең сум тәшкил итә.

Программаны гамәлгә ашыру чыгымнары турында мәгълүмат 10 нчы таблицада бирелгән. 10 нчы Таблица-чараларны финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү

п о т/ п	Чараның исеме	Финанслау күләме, мең сум.							Финанс лау чыганаг ы
		20 18	2019	2020	2021	2022	2023- 2035	Барлыг ы	
Максат: Танай муниципаль берәмлегенең заманча, нәтижәле һәм имин транспорт инфраструктурасын үстерү муниципаль берәмлек халкы өчен транспорт комплексы хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеге һәм сыйфатының югары дәрәжәдә булуы.									
Бурыч: транспорт хезмәте күрсәтүнең нәтижәлелеген һәм сыйфатын күтәрү									
Автомобиль транспорты									
1	Жәмәгать транспорты тукталышларын норматив хәлгә китерү	–	420	430	600	290	–	1740	Төбәк бюджет ы
2	Транспорт чараларын вакытлыча саклау урыннарын оештыру	–	390	405	410	636,9	7367,6	9209,5	Жирле бюджет
3	М-7 «Волга» автоюлы буенда ял итү мәйданчыгы төзү, 1009 км (сулдан)	–	–	–	–	–	–	0	Бюджет тан тыш чыганаclar
4	М-7 «Волга» автоюлы буенда ял итү мәйданчыгы төзү, 1009 км (уңнан)	–	–	–	–	–	–	0	Бюджет тан тыш чыганаclar

5	Юл сервисы комплексы төзелеше (кунаханә, кафе, азык-төлек кибете, автозапчастьлар кибете, жиңел һәм йөк автомобильләре өчен стоянка, ял итү зонасы, СТО, автомойка, шиномонтаж)	—	—	—	—	—	—	0	Бюджет тан тыш чыганаclar
6	Танай авылында автомобиль юлларын реконструкцияләү	—	—	—	—	—	693900	693900	Жирле бюджет
7	Танай авылында автомобиль юллары төзү	—	8	20	30	95,8	15,49	169,29	Жирле бюджет

10 нчы таблицаның дәвамы

п о т/ п	Чараның исеме	Финанслау күләме, мең сум.							Финанс лау чыганаг ы
		20 18	2019	2020	2021	2022	2023- 2035	Барлы гы	
8	Хлыстово авылында автомобиль юлларын реконструкцияләү	—	110,6	100	—	—	—	210,6	Жирле бюджет
9	Танай авылында автомобиль юллары төзү	—	20	22	55	83,65	42,1	222,75	Жирле бюджет
10	Колосовка авылында автомобиль юлларын реконструкцияләү	—	55	82,7	—	—	—	137,7	Жирле бюджет
11	Колосовка авылында автомобиль юллары төзү	—	10	12	31,28	40	25,52	118,8	Жирле бюджет
12	Колосовка авылында күпер аша чыгу урыны төзү	—	—	—	—	—	1000000	100000	Жирле бюджет
Тимер юл транспорты									
13	Танай авыл жирлегә территориясә буенча уза торган гомуми файдаланудагы Казан-Алабуга тимер юлы төзелеше (Алабуга шәһәре янында тимер юл станциясә төзелеп)	—	—	—	—	—	—	—	Федераль бюджет
	Заречная ур., 27 нче йорттан алып елгага кадәр		1440,0					1440,0	

	Полевая конец ур.		2400,0					2400,0	
	Хлыстово авылы, сууткөргөч тыкрыгы			960,0				960,0	
	Танай авылы зиратына юл			2400,0				2400,0	
	Колосовка авылы, Үзөк ур. (күпердөн)			4500,0				4500,0	
	Танай ав., Үзөк ур. (күпердөн соң(Тау))			9900,0				9900,0	
	Танай ав., Тынычлык ур.				2220,0			2220,0	
	Жиңүнөң 40 еллыгы ур.				1200,0			1200,0	
	Подгорная ур.				3120,0			3120,0	
	Яшьләр ур. (Үзөк ур.)				1500,0			1500,0	
	Хлыстово авылы, Тукай ур.				2400,0			2400,0	
	Хлыстово авылы, Май тыкрыгы, сууткөргөч ур.				3000,0			3000,0	
	Колосовка авылы, Полевая ур.				4200,0			4200,0	
	Колосовка авылы, Үзөк ур.				9900,0			9900,0	
	Танай авылы Кленовый тыкрыгы					1800,0		1800,0	
	Краснопартизанская ур.					1800,0		1800,0	
	Полевая ур.					2100,0		2100,0	
	Көнчыгыш ур.					4500,0		4500,0	
	пер. чия					3000,0		3000,0	
	Чехов ур.					2400,0		2400,0	
	Колосовка авылы, Түбән ур.					1200,0		1200,0	
	Танай авылы, Ермазов ур. (Яшьләр ур.)					6300,0		6300,0	
	Хлыстово авылы, яр бие ур.						1200,0	1200,0	
	Хлыстово ав., Овражная ур.						1200,0	1200,0	
	Танай авылы, Түбән ур.						6600,0	6600,0	
	Шишкин ур.						3300,0	3300,0	

Пушкин ур.						5268,0	5268,0	
бакча ур.						1500,0	1500,0	
мелиораторлар ур.						600,0	600,0	
Колосовка авылы, Үзәк ур.						3000,0	3000,0	
Колосовка авылы, Ярков ур.						3000,0	3000,0	
Танай авылы, Шолохов ур. (үзәк урамнан Ермазов урамына кадәр)						2250,0	2250,0	
Танай ав., Үзәк ур.						9000,0	9000,0	
Дубовская ур.						7500,0	7500,0	
Партизан урамы(урам башы)						3840,0	3840,0	
Ермазов ур. (кибеттән алып 3 катка кадәр)						1500,0	1500,0	
Луговая ур.						1920,0	1920,0	
Островная ур.						4800,0	4800,0	
Танай авылы, Пролетар ур. (үзәк урамнан Ермазов урамына кадәр)						2250,0	2250,0	
Барлыгы (финанслау чыганаclarы киселешендә):	0	0	0	0	0	0	0	Федера ль бюджет
	0	4260	1819 0	2814 0	2339 0	58728	13270 8	Төбәк бюджет ы
	0	593,6	641,7	526,2 8	856,3 5	1701350, 71	17039 68,64	Жирле бюджет
Нибары:	0	4853, 6	1883 1,70	2866 6,28	2424 6,35	1760078, 71	1836676,64	

6. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларның (инвестиция проектларының) нәтижәлелеген бәяләү

Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү чараларының (инвестиция проектларының) нәтижәлелеген бәяләү Танай муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләрен (индикаторларын) база күрсәткечләре белән чагыштыру нигезендә башкарылды. Төп максатчан күрсәткечләр итеп транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышын характерлаучы күрсәткечләр кабул ителде.

Муниципаль берәмлекнең юл челтәренең торышын яхшыртудан социаль-иқтисадый файда түбәндәгечә чагыла:

- йөрү уңайлылығын һәм уңайлылығын арттыру, юллар челтәренең сыйфат күрсәткечләрен яхшырту исәбенә юл-транспорт һәлакәте куркынычы кимү;
- хәрәкәтнең уртача тизлеген арттыру исәбенә вакытны экономияләү;
- гражданнар өчен дә, муниципаль берәмлек предприятиеләре һәм оешмалары өчен дә транспорт белән йөртүгә чыгымнарны киметү;
- автомобиль транспортында даими маршрутлар буенча пассажирлар йөрткәндә транспорт хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген тәэмин итү һәм аларның сыйфатын яхшырту.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү аны үтәү йомгаклары буенча хисап чорында һәм гомумән – программаны гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң башкарыла. Бәяләү критерийлары: нәтижәлелек, нәтижәлелек, финанс яктан үтөлеш.

Нәтижәлелек программаны гамәлгә ашыру барышында ирешелгән нәтижәләр һәм аны гамәлгә ашыруга бәйле финанс чыгымнары нисбәтен чагылдыра. Нәтижәлелек программаның максатчан күрсәткечләренең планы күрсәткечләренә ирешү дәрәжәсен чагылдыра. Финанс үтөлеше программаны гамәлгә ашыруга бәйле факттагы финанс чыгымнары һәм чираттагы финанс елына расланган ассигнованиеләр нисбәтен чагылдыра.

Танай муниципаль берәмлегенең ПКРТИ чараларына Характеристика 11 нче таблицада китерелде.

12 нче таблицада Танай муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү һәм реконструкцияләү буенча

ПКРТИ чараларын гамәлгә ашыру нәтижәлелеген бәяләү өчен төп максатчан күрсәткечләр күрсәтелгән.

11 нче Таблица – Танай авыл җирлеге муниципаль берәмлеге ПКРТИ чараларына Характеристика

по т/п	Чараның исеме	Социаль- икътисадый файда	Шәһәр төзелешен проектлау нормативларына туры килү
1	2	3	4
Максат: муниципаль берәмлек халкы өчен транспорт комплексы хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген һәм сыйфатын югары дәрәжәдә тәмин итә торган Канай муниципаль берәмлегенең заманча, нәтижәле һәм имин транспорт инфраструктурасын үстерү.			
Бурыч: транспорт хезмәте күрсәтүнең нәтижәлелеген һәм сыйфатын күтәрү			
Автомобиль транспорты			
1	Жәмәгать транспорты тукталышларын норматив хәлгә китерү	Пассажирлар йөртү хезмәтләрен күрсәтү сыйфатын яхшырту	Ярашлылык
2	Транспорт чараларын вакытлыча саклау урыннарын оештыру	Мәдәният һәм мәгариф объектларыннан файдалану мөмкинлеген арттыру	Ярашлылык
3	М-7 «Волга» автоюлы буенда ял итү мәйданчыгы төзү, 1009 км (сулдан)	Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту	Ярашлылык
4	М-7 «Волга» автоюлы буенда ял итү мәйданчыгы төзү, 1009 км (уңнан)	Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту	Ярашлылык
5	Юл сервисы комплексы төзелеше (кунакханә, кафе, азык-төлек кибете, автозапчастьләр кибете, җиңел һәм йөк автомобильләре өчен стоянка, ял итү зонасы, СТО, автомойка, шиномонтаж)	Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту	Ярашлылык

11 нче таблицаның дәвамы

1	2	3	4
---	---	---	---

6	Танай авылында автомобиль юлларын реконструкцияләү	Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту	Ярашлылык
7	Танай авылында автомобиль юллары төзү	Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту	Ярашлылык
8	Хлыстово авылында автомобиль юлларын реконструкцияләү	Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту	Ярашлылык
9	Танай авылында автомобиль юллары төзү	Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту	Ярашлылык
10	Колосовка авылында автомобиль юлларын реконструкцияләү	Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту	Ярашлылык
11	Колосовка авылында автомобиль юллары төзү	Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту	Ярашлылык
12	Колосовка авылында күпер аша чыгу урыны төзү	Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту	Ярашлылык
Тимер юл транспорты			
13	Танай авыл жирлегә территориясә буенча уза торган гомуми файдаланудагы Казан-Алабуга тимер юлы төзелешә (Алабуга шәһәре янында тимер юл станциясә төзеләп)	Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту	Ярашлылык

12 нче Таблица-Танай муниципаль берәмлеге транспорт инфраструктурасының ПКРТИ чараларын гамәлгә ашыру нәтижәлелеген бәяләү өчен төп максатчан күрсәткечләрнең кыйммәтләре

	Үлчәү	Күрсәткечнең әһәмияте, шул исәптән:
--	-------	-------------------------------------

Күрсәткеч исеме	берәмлеге	2018 ел (нигез)	2019 ел	2020 ел	2021 ел	2022 ел	2028 – 2035 ел.
Пассажирлар йөртү							
Жәмәгать транспорты маршрутларында норматив хәлдәге тукталыш пунктлары саны	берәмлек	0	1	2	3	4	4

12 нче таблицаның дәвамы

Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Күрсәткечнең әһәмияте, шул исәптән:					
		2018 ел (нигез)	2019 ел	2020 ел	2021 ел	2022 ел	2023 – 2035 ел.
Автомобиль транспорты							
Мәдәният һәм мәгариф объектлары янында вакытлыча парковкалар белән тәэмин ителеш дәрәжәсенең туры килүе	процент	0	40	50	65	80	100
Гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгы	км	44,24	46,5	47,4	48,7	49,6	65,22

7. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне институциональ үзгәртеп корулар, хокукий һәм мәгълүмати тәэмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр

Өлеге эшне эшләү кысаларында тикшерелә торган муниципаль берәмлек территориясендә икътисадый, сәяси, хокукий һәм социаль институтлар системасының эшләү шартларына үткәрелгән анализ хужалык эшчәнлегенең тудырылган формаль һәм формаль булмаган шартларының хужалык итүнең базар шартларына туры килүен күрсәтте. Милек мөнәсәбәтләре гәмәлдәге законнар нигезендә җайга салынган:

- шәхси сектор булдырылды;
- базар тибындагы учреждениеләр һәм оешмалар (коммерция банклары, инвестиция фондлары һ. б.) төзелде.;
- халык хужалыгы белән идарә итү системасында административ рычагларны икътисадый, беренче чиратта бюджет һәм салым рычаглары белән алыштыру уңышлы бара.

Эшқуарлык һәм конкуренция үсә, хужалык субъектлары арасында ирекле килешү нигезендә яңа базар структуралары формалаша. Гамәлдәге норматив-хокукий база социаль-иқътисадый сәясәтне нәтижәле гамәлгә ашырырга һәм шуның белән транспорт инфраструктурасын үстерүнең һәр өлкәсендә дә, шулай ук комплекста да муниципаль берәмлекнең динамикалы үсеше өчен шартлар тудырырга мөмкинлек бирә.

Жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә торган сәясәт халыкның гамәлдәге хакимияткә ышаныч дәрәжәсен арттыруга һәм, шуның белән бергә, инвестиция климатын яхшыртуга һәм эшмәкәрлекне активлаштыруга юнәлдерелгән.

Шулай итеп, Танай авыл җирлеге территориясендә институциональ үзгәртеп корулар үткөрүгә ихтыяж юк. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашырганда үзара бәйләнешләр характерын үзгәрешсез калдыру күздә тотыла. Әлеге программа өчен норматив-хокукий база булдырылды

